

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

عنوان:

ارزیابی کاربردپذیری وب سایت های کتابخانه های مرکزی دانشگاه های علوم پزشکی تپ یک ایران و رابطه آن با رتبه وبمتریک دانشگاه های مورد بررسی

توسط:

فاطمه کریمی رباطی

استاد راهنما:

دکتر مریم اخوتی

استاد مشاور:

دکتر رضا خواجهی

سال تحصیلی: ۹۴-۱۳۹۳

چکیده

مقدمه و هدف: هدف از ایجاد وب سایت، ارائه خدمات و منابع اطلاعاتی به کاربران است. وب سایت ها باید برای کاربران قابل استفاده باشند و احتمال موفقیت آنها را افزایش دهند. کتابخانه های دانشگاهی با توجه به رسالت آموزشی و پژوهشی، در برقراری ارتباط و ارائه خدمات و منابع اطلاعاتی به کاربران از طریق وب سایت ها نقش مهمی پیدا کرده اند. بنابراین باید از طراحی مناسب و کاربرپسندی برخوردار باشند و به طور مؤثر و کارآمد نیازهای اطلاعاتی کاربران را برطرف نمایند. یکی از روش های ارزیابی کاربردپذیری وب سایت ها، ارزیابی مکاشفه ای است که مجموعه کوچکی از ارزیابان، رابط کاربر را بر اساس اصول کاربردپذیری از پیش تعیین شده بررسی می کنند. با توجه به اهمیت وب سایت کتابخانه ها، مطالعه ای جهت تعیین میزان کاربردپذیری وب سایت های کتابخانه های مرکزی دانشگاه های علوم پزشکی تپ یک ایران و نقش آنها در ارتقای رتبه وبمتریک دانشگاه های مربوطه انجام شد.

مواد و روش ها: مطالعه حاضر از نوع توصیفی- تحلیلی و مقطعی است که با استفاده از روش ارزیابی مکاشفه ای به بررسی میزان کاربردپذیری وب سایت های کتابخانه های مرکزی دانشگاه های علوم پزشکی تپ یک ایران (تهران، شهید بهشتی، اصفهان، شیراز، تبریز، مشهد، اهواز، کرمان، مازندران، ارومیه، کرمانشاه و زنجان) در سال ۱۳۹۲ پرداخته است. در این پژوهش، ۳ ارزیاب به طور مستقل وب سایت های مورد نظر را با مؤلفه های نیلسن بررسی کردند و فهرستی از مشکلات کاربردپذیری موجود در رابط های کاربری مورد ارزیابی و همچنین محل بروز آن مشکلات تهیه شد. برای تعیین نوع مشکلات از معیار «درجه شدت» استفاده شد. در نهایت، رابطه بین رتبه کل کاربردپذیری وب سایت کتابخانه ها با رتبه وبمتریک دانشگاه های مورد نظر تعیین شد. به منظور تجزیه و تحلیل یافته های پژوهش، از نرم افزارهای SPSS20 و Excel استفاده شد.

یافته ها: در این ارزیابی، ۶۶۸ مشکل در قسمت های مختلف وب سایت ها یافت شد. به دلیل تکرار بعضی مشکلات در چند وب سایت، حاصل جمع مقادیر مشکلات مربوط به وب سایت ها برابر با ۱۰۷۰ مشکل کاربردپذیری بود. بیشترین مشکلات وب سایت ها، مربوط به «الفاظ پذیری و کارایی استفاده» (۳۴/۲ درصد) و کمترین آنها، مربوط به «پیشگیری از خطا» (۱ درصد) بودند. همچنین، بیشترین مشکلات وب سایت ها، مشکلات «سازگی» (۲۳/۶ درصد) بودند. در مجموع بیشترین تعداد مشکلات وب سایت های کتابخانه های مرکزی دانشگاه های علوم پزشکی مشهد و زنجان، مشکل «جزئی» بودند. همچنین نتایج نشان داد که، بیشترین تعداد مشکلات وب سایت های کتابخانه های مرکزی دانشگاه های علوم پزشکی تهران، شهید بهشتی، اصفهان، تبریز، اهواز، کرمان، مازندران، ارومیه و کرمانشاه، مشکل «سازگی» بودند. بیشترین تعداد مشکلات وب سایت کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی شیراز، مشکل «فاجعه آمیز» بودند. نتایج نشان داد بین رتبه وبمتریک دانشگاه های علوم پزشکی و رتبه کاربردپذیری وب سایت کتابخانه مرکزی آنها همبستگی وجود ندارد.

نتیجه گیری: یافته های پژوهش، حاکی از آن است که وب سایت های کتابخانه های مرکزی دانشگاه های برتر علوم پزشکی کشور هم، دارای مشکلاتی هستند که طراحان این وب سایت ها باید درصدد رفع آنها برآیند. بنابراین، می توان از نتایج این پژوهش جهت بازنگری و ویرایش های احتمالی این وب سایت های کتابخانه ای و همچنین جهت بهبود رابط کاربر این وب سایت ها استفاده کرد.

کلمات کلیدی: وب سایت کتابخانه دانشگاهی، کاربردپذیری، ارزیابی مکاشفه ای